

Институт за национална историја
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје

ПОВИК

за објавување трудови во списанието *ГЛАСНИК* на ЈНУ Институт за национална историја – Скопје

ЈНУ Институт за национална историја – Скопје објавува повик за испраќање статии, материјали и други прилози во списанието *Гласник* – меѓународно научно списание на ЈНУ Институт за национална историја – Скопје од областа на хуманитарните и на општествените науки.

Списанието *Гласник* излегува непрекинато од 1957 година и претставува водечко списание во областа на историската наука во РС Македонија. Во изминатите децении во ова списание, кое е присутно во сите значајни светски библиотеки, се објавени повеќе илјади научни статии и други материјали на македонски јазик и на еден од светските јазици, чии автори се научници и професори речиси од целиот свет. Списанието излегува еднаш (како двоброј) или двапати годишно, а по потреба се објавува и вонреден, дополнителен или тематски број. Тоа е достапно и во електронска форма на интернет-страницата на Институтот и во базата на Електронската библиотека на Централна и Источна Европа (The Central and Eastern European Online Library — CEEOL), а евидентирано е и во библиографската база COBISS.

Прилозите што се доставуваат за печатење во списанието треба да бидат подготвени според Упатството. Секоја статија ја оценуваат двајца специјалисти за темата што се обработува во неа, а процесот на рецензирање е целосно анонимен и за авторите и за рецензентите. Редакцијата на списанието ги известува авторите за резултатите од оценувањето и за евентуалните барања за корекции.

Научноистражувачките трудови и другите материјали во списанието се класифицираат во рубриците:

- Статии
- Материјали
- Библиографии
- Критики – прикази – соопштенија
- In memoriam.

Работни јазици на списанието се македонскиот и англискиот јазик.

Трудовите се доставуваат во електронска форма до секретарот на списанието, Емел Шериф-Мифтар (glasnikini@gmail.com). Редакцијата нема да ги земе предвид текстовите што не се подготвени според Упатството. **Крајниот рок за испраќање на материјалите е 1 јули 2024 година.**

Редакција: Митко Б. Панов (главен и одговорен уредник), Ленина Жила (одговорен уредник на број), Емел Шериф-Мифтар (секретар), Драган Ѓалевски, Лилјана Гушевска, Владимир Јанев, Љубица Јанчева, Александар Манојловски, Драгица Поповска (членови).

Меѓународна редакција: **Бојан Балковец** (Филозофски факултет, Универзитет во Љубљана), **Бојан Димитријевиќ** (Институт за современа историја, Белград), **Алекс М. Фелдман** (Оддел за јазици и литература, КИС – Колеџ за интернационални студии „Ендикот“ во Мадрид), **Хрвоје Грачанин** (Факултет за хуманистички и социјални науки, Универзитет во Загреб), **Мартин Хетењи** (Филозофски факултет, Универзитет „Константин Филозоф“ во Нитра), **Хуснија Камберовиќ** (Филозофски факултет, Универзитет во Сараево), **Мирела Кожњевска-Вишњевска** (Факултет за меѓународни и политички студии, Јагелонски универзитет во Краков), **Донатела Биаги Мајно** (Факултет за уметност и хуманистички науки, Универзитет во Болоња), **Генадиј Матвеев** (Историски факултет, Московски државен универзитет „Ломоносов“), **Алена Микулашова** (Филозофски факултет, Универзитет „Константин Филозоф“ во Нитра), **Ендрју Роуч** (Факултет за хуманистички науки, Универзитет во Глазгов), **Влада Станковиќ** (Филозофски факултет, Универзитетот во Белград), **Миша Стојадиновиќ** (Институт за политички истражувања, Белград), **Раденко Шќекиќ** (Институт за историја, Универзитет во Црна Гора), **Бајрактар Телан** (Факултет за уметност и хуманистички науки, Универзитет Медениет во Истанбул).

ОПШТИ ПРАВИЛА

Сите статии треба да бидат оригинални дела што не се објавени претходно на кој било јазик. Секој автор потпишува изјава за оригиналноста на приложената статија.

Авторот на текстот ја предлага рубриката за која го испраќа трудот, но конечната одлука ја донесува Редакцијата.

Сите прилози треба да бидат доставени електронски и треба да бидат работени во некоја од верзиите на MS Word со македонска поддршка и снимени во формат doc или docx. Задолжителна е употребата на фонот Times New Roman, а доколку во прилогот се користат и други специјални фонтови, авторот треба да ги достави заедно со текстот. Големината на буквите во текстот е 12 точки, а проредот е 1,5, додека големината на буквите во фуснотите е 10 точки, а проредот е единичен (single). Обемот на статиите и на материјалите треба да биде од 14 000 до 40 000 карактери со белини (spaces), вклучувајќи ги и апстрактите, клучните зборови и користената литература, додека за другите материјали треба да биде ограничен на 12 000 карактери.

УПАТСТВО ЗА ПОДГОТОВКА НА ТЕКСТОВИТЕ

Наслов на трудот

Центриран, со големи болдирани букви, големина 12 точки.

Автор

Име и презиме, центрирани и со италиќ под насловот на статијата, големина 12 точки. По презимето треба да стои ѕвездичка и во фуснота да се наведат основните податоци за авторот: институција, научно/стручно звање/титула, е-адреса.

На пример:

„ТИЕ МЕСЕЦИ ДУРИ МИ ОСТАНАА СОСЕМА ПРАЗНИ (БЕЛИ) ВО ГОДИШНИОТ РОКОВНИК“: СЕЌАВАЊА НА КРСТЕ ЦРВЕНКОВСКИ ЗА СКОПСКИОТ ЗЕМЈОТРЕС ОД 1963 ГОДИНА

*Катерина Мирчевска**

* Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ЈНУ Институт за национална историја – Скопје, научен советник/редовен професор, е-адреса: k.mircevska@yahoo.com.

Апстракт

До 150 збора и на македонски и на англиски јазик независно од тоа на кој јазик е статијата.

Клучни зборови

Од 5 до 8 збора и на англиски јазик и на македонски јазик.

Поднаслови (со и без нумерација)

Болдирани и центрирани.

Имиња

При првото споменување во текстот треба да се користат целото име и презиме на личноста (и кратенка за патронимот). По првото споменување, во натамошниот текст може да се користи иницијал од името и целосната форма на презимето.

Употреба на црта

Црта се употребува за означување на односот *од – до*, на пример, за години: 1931 – 2018 (со белини пред и по цртата), за страници: 2–16 (без белини) итн.

Фотографии

Сликите, илустрациите, табелите, мапите и другите прилози треба да бидат означени со броеви (на пример, сл. 1) со кусо објаснување под нив, а во текстот треба да упати на соодветната фотографија, на пример: види сл. 1. Во фуснота треба да се наведе потеклото на приложениот материјал (во согласност со законските прописи за преземање), односно изворот. Одговорноста за потеклото на фотографиите и на другите придружни материјали што се објавуваат ја сноси авторот.

Броеви

Броеви од еден до десет треба да бидат напишани со букви (еден, два); оние од 11 и натаму да бидат со бројки (11, 17). Меѓутоа, во серија, ако еден број е напишан со бројки, сите други броеви од тој тип во истата реченица треба да бидат со бројки без оглед на големината (27 тенка, 5 авиони и 80 војници). Во текстовите на македонски јазик вековите се пишуваат со големи римски броеви (V, XIV).

Датуми

Пишувањето на датумите треба да биде усогласено во целиот текст, и тоа на следниов начин, на пример: 1 февруари 2020 г.

Цитати

Доколку се работи за покус цитат (2-3 реда), тогаш тој се наведува во наводници во продолжение на текстот. Ако се работи за цитат што е подолг, се наведува во наводници на нов ред.

Референци

Цитирањето оди во фусноти под текстот, а на крајот се наведува користената литература.

ПРИМЕРИ ЗА ЦИТИРАЊЕ

Книга

➤ Ако книгата има еден автор: име и презиме на авторот, наслов на книгата во италики. Место на издавање: издавач, година на издавање, страница/страници.

Новица Велјановски, *Македонија 1945 – 1991: државност и независност*. Скопје: Институт за национална историја, 2002, 55.

➤ Кога истото дело се наведува повторно на друго место, се пишува презимето на авторот, скратениот наслов на трудот, страница/страници. Се препорачува скратениот наслов да биде до првата или до втората спомената именка.

Велјановски, *Македонија 1945 – 1991*, 78–79.

➤ Доколку во фуснота последователно се наведува истиот труд и истата страница од него, се пишува само Истото, а доколку се наведува друга страница од истиот труд, се пишува Истото и се наведува страницата, на пример: Истото, 9 (ова се однесува и на цитирањето на другите библиографски единици: статии, прилози и сл.).

➤ Ако се работи за книга која е дел од едиција, по скратениот наслов се наведува томот или годината/годините и страницата/страниците.

Александар Матковски, *Македонија во делата на странските патописци (1850 – 1864)*. Скопје: Мисла, 1992, 45.

Скратено цитирање: Матковски, *Македонија во делата (1850 – 1864)*, 105–106.

➤ Ако има двајца автори: име, презиме на едниот автор, име, презиме на другиот автор, наслов на книгата во италики. Место на издавање: издавач, година на издавање, страница/страници.

Димитар Пандев, Славе Ѓорѓо Димоски, *Охридскиот XIX век*. Охрид: Општина Охрид, 2023, 15.

➤ Ако има тројца или повеќе автори: име на првиот автор, презиме на првиот автор et al., наслов на книгата во италики. Место на издавање: издавач, година на издавање, страница/страници.

Статија во списание

➤ Име и презиме на авторот, наслов на статијата во наводници, наслов на списанието во италик, која година по ред излегува/број (во загради година на излегување), страница/страници.

Новица Велјановски, „Меѓународната димензија на АСНОМ и македонската државност“, *Гласник* 48/1–2 (2004), 722.

➤ Кога истата статија се наведува повторно на друго место: презиме на авторот, скратен наслов, страница. Пожелно е скратувањето на насловот да биде до првата или до втората спомената именка.

Велјановски, „Меѓународната димензија“, 723.

Прилог во книга или во зборник

➤ Име и презиме на авторот, наслов на прилогот во наводници, наслов на зборникот во италик, име и презиме на уредникот/редакторот и сл. Издавач: место на издавање, година на издавање, страница/страници.

Билјана Ристовска-Јосифовска, „Идентитетски детерминанти низ опусот на еден македонски преродбеник“, *Балкански идентитети*, приредувачи Катица Кулавакова и Милена Божицова. Скопје: Македонска академија на науките и уметностите, 2016, 69.

➤ Доколку има тројца или повеќе редактори, се пишуваат името и презимето на првиот редактор и се додава et al.

Митко Панов, „Македонија и Македонците во византиската историографија: перцепција, претстава, конструкција“, *Македонскиот идентитет низ историјата*, ур. Т. Чепреганов et al. Скопје: Институт за национална историја, 2010, 45.

Статија/прилог во весник

➤ Име и презиме на авторот, наслов на статијата/прилогот во италик, датум на изданието, страница.

Ванчо Механџиски, „Културните самодејности денес и утре“, *Нова Македонија* 30 декември 1979, 9.

➤ Доколку не е познат авторот, се пишува само насловот на прилогот.

„26 години от Илинденската револуција“, *Македонско дело* 10 август 1929, 1.

Објавени и необјавени архивски документи

Зборник на документи

➤ Наслов на зборникот во италик, зборник на документи, том и/или дел (ако има), составувачи. Место на издавање: издавач, година на издавање, број на документот, страница/страници.

Македонското прашање во документите на Коминтерната, том 1, книга прва, дел втори, составувачи Владо Попоски, Ленина Жила. Скопје: Гурѓа, 1999, док. 6, стр. 10.

➤ Понатаму во текстот се користи скратениот наслов.

Македонското прашање, том 1, книга прва, дел втори, док. 6, стр. 10.

Необјавени архивски материјали

➤ Име на архивот, број на архивскиот фонд, наслов на фондот во италијански (ако има), други податоци во зависност од начинот на архивирање на материјалот.

Државен архив на Република Северна Македонија (натаму: ДАРСМ), ф. 157, *Антифашистички фронт на народното ослободување на Македонија, 1944 – 1945*, оп. 1, кут. 1, а. е. 15, л. 7.

Централен државен архив (натаму: ЦДА), ф. 335К, *Българско консулство в Скопие, 1897 – 1911*, оп. 1, а. е. 400, л. 5.

➤ По првото наведување на фондот, се пишува само акронимот на архивот, бројот на фондот и другите податоци.

ДАРСМ, ф. 157, оп. 5, кут. 2, а. е. 15, л. 5.

ЦДА, ф. 335К, оп. 1, а. е. 400, л. 5.

➤ Ако во фусната последователно се наведува истиот лист/страница од истата архивска единица, се пишува само: Истото, а ако се работи за друг опис/архивска единица/лист и слично од истиот фонд, се пишува: Истото, оп. 6, кут. 2, а. е. 18, л. 1.

Енциклопедија

„Версајска мировна конференција“, *Македонска енциклопедија* (натаму: МЕ), т. 1. Скопје: Македонска академија на науките и уметностите, 2009, 267.

➤ Доколку енциклопедијата е достапна на интернет, се наведува според насоките што се дадени за цитирање на конкретната одредница.

Електронски извори (книги, статии и сл.)

➤ Интернетските извори се цитираат во зависност од тоа дали станува збор за книги, статии, енциклопедии или друг вид текстови. За нивното цитирање треба да се следат насоките дадени погоре за соодветниот вид текстови, а потоа се додава адресата на страницата – URL, а во загради се наведува датумот на последното проверување на податоците од наведениот извор.

Ilaria Ramelli, „Gregory of Nyssa’s Position in Late Antique Debates on Slavery and Poverty, and the Role of Asceticism“, *Journal of Late Antiquity*, vol. 5, no. 1, Spring 2012, http://muse.jhu.edu/journals/journal_of_late_antiquity/v005/5.1.ramelli.html (пристапено на: 18 февруари 2013).

Интервју во весник/списание (во печатена или во електронска форма)/**видеоинтервју**

Тони Димков, „Интервју со Иван Беќковиќ: Блаже Конески секогаш бил во ДНК-кодот на македонскиот народ“, *Слободен печат* 4–5 септември 2021, <https://www.slobodenpecat.mk/intervju-so-ivan-bekjkovikj-blazhe-koneski-sekogash-bil-dlaboko-vo-dnk-kodot-na-makedonskiot-narod/> (пристапено на: 4 март 2024).

➤ Доколку интервјуто е достапно на интернет, се наведува интернет-страницата на која е достапно и датумот на последното пристапување.

Филм

Фросина, режија Воислав Нановиќ, сценарио Владо Малески, улоги: Мери Бошкова, Ацо Јовановски и др. Скопје: Вардар филм, 1952, 79 мин.

Користена литература

➤ На крајот од текстот се наведува користената литература подредена по азбучен ред според презимињата на авторите на цитираните трудови.

Велјановски, Новица, *Македонија 1945 – 1991: државност и независност*. Скопје: Институт за национална историја, 2002.

➤ Притоа, одделно треба да се наведат најнапред библиографските единици на кирилица, па оние на латиница, и да се изделат изворите, односно објавените и необјавените архивски документи.

➤ Кај статиите и кај прилозите во списанија и во зборници на трудови, на крајот од цитираната библиографска единица се наведуваат страниците (од – до).

Велјановски, Новица, „Меѓународната димензија на АСНОМ и македонската државност“, *Гласник* 48/1–2 (2004), 7–22.